

- самостійність та вільний вибір свого професійного майбутнього покращить рівень адаптації учня під час першого року навчання в університеті;
- персоналізація освітнього процесу вирішить проблему репетиторів та зробить школу тим соціальним інститутом, який підготує дитину не лише до ЗНО, а що більш важливо: до реального життя.

Список використаної літератури

1. Буйдіна О.О. Профільне навчання як модель зовнішньої диференціації в освіті: реалії та перспективи / О.О. Буйдіна // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : Педагогіка і психологія: зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 44. – Ч. 2. – С. 52–59.
2. Навчальні програми для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.
3. Нова профільна школа – і для фізиків, і для ліриків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uhp.org.ua/nova-profilna-shkola-i-dlya-fizykv-i-dlya-lirykv/> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.
4. Співпраця в системі “школа – ВНЗ” як необхідна умова неперервної освіти / Л. Липова, М. Войцехівський, В. Малишев, П. Замаскіна // Шлях освіти. – 2010. – № 2. – С. 27–31.
5. Сухомлинський В.О. Вибр. тв. : У 5-ти т. / В.О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1976.
6. Що таке профільна освіта? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://proforientator.com.ua/ua/vopros-otvet-o-proforientatsii> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.

Оксана Даниско

ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Упродовж останнього десятиліття в освітній сфері спостерігається впровадження інноваційних інформаційних технологій в умовах диджиталізації процесів виробництва. Сучасне освітнє середовище провідних закладів вищої освіти збагачується нововведеннями, що спрямовані на оптимізувати процесів професійної підготовки майбутніх фахівців, формування умінь та навичок, необхідні людині постіндустріальної доби. Їх активне використання визначає вектор розвитку освітніх систем нового покоління, спрямованих на активізацію самостійної навчальної та пізнавальної діяльності студентської молоді.

На виклики часу зростає кількість пропозицій щодо впровадження як он-лайн, так і змішаних (тих, що поєднують елементи електронного/дистанційного та очного навчання) академічних курсів. У той час, як використання цифрових технологій широко поширюється та зростає, цей процес є не завжди оптимізованим для ефективного змішаного навчання. Викладачам вищої школи бракує часу або організаційної чи технічної підтримки для реалізації інноваційних ідей. Особливої актуальності означене твердження набуває в контексті оцінювання академічних досягнень майбутніх фахівців в умовах змішаного навчання.

Оцінювання є важливим складником контролю освітнього процесу. Своєю чергою, контроль в навчанні є інструментом діагностики та моніторингу рівня сформованості знань, умінь та навичок студентів. Власне це є перевіркою ступеню засвоєння навчального матеріалу студентами, а отже, ефективності освітнього процесу, якості навчання.

Втілення в життя змішаного навчання передбачає збереження загальних принципів побудови освітнього процесу традиційного навчання. Водночас основна частина

навчальних дисциплін освоюється студентами із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, тоді як додаткова – за технологіями мережевого навчання (електронне навчання). Таким чином, змішане навчання передбачає системне цілеспрямоване використання традиційних (офлайн) та електронних (онлайн) та ресурсів в межах одного заняття, курсу чи освітньої програми. Зауважимо, що оскільки ми орієнтуємося на активну діяльність студентів у процесі засвоєння навчального матеріалу, завдання сучасного викладача – запропонувати необхідну і достатню кількість завдань, які дозволять об'єктивно визначити ступінь досягнення запланованих результатів навчання, а не призведуть до збільшення обсягу навантаження.

Дослідники [1; 3] відзначають значну кількість видів оцінювання в електронному навчанні, з-поміж яких виокремлюють чотири базові: тестування, взаємооцінювання, самооцінювання, виконання залікового завдання (Рис. 1). На нашу думку, всі вони можуть бути використані у змішаному навчанні.

Рис. 1. Види оцінювання в змішаному навчанні

Традиційним інструментом, що активно застосовується у змішаному навчанні, є **тестування** (тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, тестові завдання множинного вибору, есе та тестові завдання з наданням короткої відповіді [5]:

– *тести з вибором однієї правильної відповіді* вимагають від студентів прийняття рішення і вибору одного з кількох запропонованих варіантів

– *тестові завдання множинного вибору* зазвичай передбачають вибір кількох можливих правильних відповідей і використовуються викладачами навчальних закладів, оскільки вони можуть бути оцінені об'єктивно, і тому оцінка більш надійною, ніж в разі тестів, які оцінюються суб'єктивно, адже на відміну від тестів з вибором однієї правильної відповіді, завдання множинного вибору зменшують шанси студентів угадати правильну відповідь (Dikli, 2003).

– *тести з короткою відповіддю*: цей вид тесту передбачає або відповідь на пряме запитання, де студентові необхідно стисло узагальнити думку або заповнити пропуски в тексті;

– *есей*: цей спосіб є ефективним інструментом оцінки з огляду на гнучкість проблемного запитання, оскільки дозволяє оцінити навички більш високого рівня. Водночас цей вид оцінювання вважається досить трудомістким, адже вимагає великої кількості часу для оцінювання та оголошення результатів.

В електронному середовищі допускається кілька спроб проходження тестових завдань, а також є можливість дізнатися правильні відповіді одразу після відправки відповідей, що позитивно впливає на ефективність засвоєння матеріалу.

Одним з ефективних у середовищі студентів є **взаємооцінювання**, що передбачає оцінювання відповідей/виконаних завдань один одного. Для того щоб уникнути упередженості і врахувати можливі прогалини в знаннях з навчальної дисципліни в практиці змішаного навчання існує кілька принципів, яких бажано дотримуватися в процесі взаємного оцінювання: 1) у процесі підготовки завдань необхідно відібрати такий матеріал, в якому не буде міститися фактологічний матеріал (завдання творчого характеру, з попередніми поясненнями мети, вимог, структури роботи); 2) взаємне оцінювання повинно бути анонімним; 3) одну роботу оцінює кілька слухачів, найбільш ефективним вважається оцінювання, яке виконується кількома «експертами»; 4) взаємооцінювання повинно супроводжуватися коментарем того, хто оцінює роботу [4]. З видів робіт, які передбачають взаємооцінювання у вищій школі, відзначимо виконання групового проекту, створення спільної презентації, хмари слів, письмових звітів, укладання тематичних словників тощо. Це дозволяє підтримувати навчальний процес, збирати дані шляхом визначення рівня досягнень і компетентностей студентів, а також визначати певні труднощі або за допомогою традиційних інструментів (тестування, опитування, іспити), або ж використовуючи розроблену систему Web 2.0 і мультимедійні додатки (блоги, форуми, чати тощо).

Ще одним видом оцінювання в змішаному навчанні є **самооцінювання**. Самооцінювання є особистісно-спрямованим видом оцінювання, що допомагає самостійно вибудувати процес навчання самим студентом. Правильна і об'єктивна самооцінка знань може підвищити якість навчання в тому випадку, якщо слухачеві надається засіб вимірювання у вигляді шкали компетентності від нульового рівня до рівня повного оволодіння. До завдань самооцінювання можна віднести питання з множинним вибором; заповнення пропусків, встановлення відповідностей, відновлення послідовності, складання і чи розв'язання кросвордів, створення ментальних карт, проходження веб-квесту тощо [2]. Важливим також є обговорення результатів оцінювання на форумі курсу, в ході якого слухачі можуть поставити свої запитання викладачам, а також поділитися думкою і ідеями щодо тематики завдань.

Заключним видом оцінювання є **виконання залікового завдання (фінальної роботи)** з курсу, в ході якого студентам надається можливість проявити вміння і навички, отримані в ході вивчення певного курсу. В даному випадку перевірку здійснює викладач. Можливе як усне, так і письмове виконання роботи, а захист здійснюватися в прямому ефірі [1]. Варіантами такого завдання вбачаємо розроблення певної моделі дидактичного процесу з обґрунтуванням його теоретичного та практичного застосування у майбутній професійній діяльності у формі навчально-методичного посібника, електронного портфоліо, дидактичного тренажера тощо.

Таким чином, технологія змішаного навчання передбачає використання як традиційних, так і альтернативних інструментів оцінювання, що мають свою специфіку. Їх синергетичне поєднання збільшує можливість ефективного навчання і більш тривалого зберігання накопичених знань. Саме за таких умов, на нашу думку, навчання стає цілісним керованим процесом самонавчання. При цьому управління і контроль за роботою студентів та їх академічними досягненнями розподіляються між викладачем і електронним середовищем.

Список використаної літератури

1. Ганзюкова О. Ю. Особенности системы оценивания в электронном обучении / О. Ю. Ганзюкова // Наука и образование сегодня. – 2018. – №4 (27). – С. 66–67.
2. Дынник К. Элементы и критерии самооценки знаний как необходимые составляющие открытого образования (25 июня 2015 г.). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.elearning.by/Article/Elementy-i-kriterii-samoocenki-znanij-kak-neobhodimye-sostavljajuschie-otkrytogoobrazovanija/ELearning.html/>
3. Титова С.В. Цифровые технологии в языковом обучении: теория и практика / С.В. Титова. – Москва, Издательство: Эдитус, 2017. – 240 с.
4. Электронное оценивание / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://e-tutor.sml.zhaw.ch/pluginfile.php/721/mod_resource/content/3/pdf
5. Dikli S. Assessment at a distance: Traditional vs. Alternative Assessments / S. Dikli // The Turkish Online Journal of Educational Technology. – 2003. – № 2 (3). С. – 13–19.